

ŽÁKOVSKÉ REVIEW ŠKOLY

TÉMATA PRO STŘEDNÍ ŠKOLY A GYMNÁZIA

TEORETICKÝ BLOK

TÉMA Č. 1	CO JE A CO NENÍ DEMOKRACIE, 1. HODINA	45 MINUT	SŠ_T1_H1
TÉMA Č. 2	SVĚT PODLE ŽÁKŮ, 1. HODINA	45 MINUT	SŠ_T2_H1
TÉMA Č. 3	PŘÍMÁ DEMOKRACIE, 1. HODINA	45 MINUT	SŠ_T3_H1
	PŘÍMÁ DEMOKRACIE, 2. HODINA	45 MINUT	SŠ_T3_H2
TÉMA Č. 4	ZASTUPITELSKÁ DEMOKRACIE, 1. HODINA	45 MINUT	SŠ_T4_H1
	ZASTUPITELSKÁ DEMOKRACIE, 2. HODINA	45 MINUT	SŠ_T4_H2
TÉMA Č. 5	JAK PROSADIT MYŠLENKU	45 MINUT	SŠ_T5_H1
TÉMA Č. 6	REKAPITULACE	45 MINUT	SŠ_T6_H1

PRAKTICKÝ BLOK

TÉMA Č. 7	ŠKOLA – KDO O ČEM ROZHODUJE	45 MINUT	SŠ_T7_H1
TÉMA Č. 8	ŠKOLA – KDO MÁ O ČEM ROZHODOVAT	45 MINUT	SŠ_T8_H1
TÉMA Č. 9	ŽÁCI: TOHLE CHCEME JINAK, 1. + 2. HODINA	90 MINUT	SŠ_T9_H1+2
TÉMA Č. 10	TVOŘÍME VIZI, 1. + 2. HODINA	90 MINUT	SŠ_T10_H1+2
TÉMA Č. 11	OD VIZE K PLÁNU, 1. + 2. HODINA	90 MINUT	SŠ_T11_H1+2

PREZENTAČNÍ BLOK

TÉMA Č. 12	JAK NÁŠ PROJEKT PROPAGOVAT, 1. + 2. HODINA	90 MINUT	SŠ_T12_H1+2
TÉMA Č. 13	PREZENTACE	45 MINUT	SŠ_T13_H1

EVALUAČNÍ BLOK

TÉMA Č. 14	EVALUAČNÍ SETKÁNÍ	45 MINUT	SŠ_T14_H1
-------------------	-------------------	----------	-----------

Časová dotace pro celý vzdělávací program: 20 vyučovacích hodin o délce 45 minut.

TVOŘÍME VIZI

1. a 2. HODINA

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

multikulturní
centrum
praha

HODNOTY

všem žákům je poskytována možnost vyjádřit se k průběhu a cíli aktivit

POSTOJE

otevřenost ke kulturní rozmanitosti a k odlišným přesvědčením, názorům a chování – formování společné vize sjednocuje jedince pod skupinu s určitými zájmy a cíli

tolerance k nejednoznačnému – aktivita žákům ukazuje, že spolupráce a vzájemná tolerance je předpokladem úspěšného vytvoření „společné vize“

ROZVÍJENÉ KOMPETENCE V TOMTO TÉMATU

DOVEDNOSTI

analytické a kritické myšlení – aktivita podporuje dovednost zapojovat do plánování společenských řešení kritické myšlení a zřetel na komplexnost přemýšlení a plánování

skrze skupinovou práci je podporováno **aktivní naslouchání, empatie a spolupráce**

jazykové a komunikační dovednosti – aktivita vyžaduje srozumitelné a strukturované formulování potřeb, zájmů, vizí apod.

ZNALOSTI A KRITICKÉ POROZUMĚNÍ

průběh aktivity poskytuje možnost nahlédnout, že prosazování a zavádění zájmů (vizí) do praxe vyžaduje komplexní přemýšlení a plánování

Zdroje:

Kompetence pro demokratickou kulturu [online],
URL: <http://www.obcanskevzdelavani.cz/publikace>.

Core Competencies in Civic Engagement [online],
URL: <https://www.merrimack.edu/live/files/160-core-competencies-in-civic-engagement>.

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM:

ŽÁKOVSKÉ REVIEW ŠKOLY

(STŘEDNÍ ŠKOLY A GYMNÁZIA)

TÉMA 10:

TVOŘÍME VIZI

1. a 2. HODINA

CÍL HODINY

Žáci promýšlejí možná řešení vybraného problému/problémů. V závěru hodiny si sami formulují vizi, která zahrnuje vítězný návrh/návrhy, který/které budou žáci v následujících hodinách realizovat.

POMŮCKY

- Dokument SŠ_T10_H1+2 Průvodce metodikou
- Flipcharty s tematickými klastry a podtématy z předchozích dvou hodin
- Dokument SŠ_T10 Pracovní list
 - **NÁVOD NA TISK:** 1 kopie ve formátu A4 pro každého žáka
- Nůžky
- Fixy
- Lepidlo
- Nalepovací barevná kolečka (3 kolečka pro každého žáka)

FÁZE 1: PŘEDSTAVENÍ NÁSLEDUJÍCÍCH DVOU HODIN

DOBA TRVÁNÍ:

max. 5 minut

CÍL:

Zrekapitulovat stávající kompetence k rozhodování na škole.

METODA:

Diskuse

📌 TIP NA ÚVOD:

- Lektor neváhá žáky chválit za jakoukoliv reakci. Žáci se pak nebojí projevat.
- Zaměření a smysl programu – tj. orientace v demokratickém systému ČR a pochopení, jak prosadit vlastní zájmy – lektor s žáky opakuje v úvodu každé hodiny spolu s představením její specifické náplně.

POSTUP:

1. Lektor rekapituluje průběh uplynulých dvou hodin a diskutuje, k čemu třída došla. Diskutuje s žáky, zda mají představu o tom, jak se bude postupovat dál.
2. Poté lektor představí náplň následujících hodin: žáci (z každé skupiny) si vyberou jedno dílčí **podtéma** a v následujících hodinách jej zpracují do podoby co nejkonkrétnějšího návrhu či výstupu.
3. Lektor rozdá žákům vytištěný dokument **SŠ_T10 Pracovní list** a vysvětlí jim, že mají k dispozici Pracovní list k tématu č. 10, který jim usnadní orientaci v programu. V něm najdou podněty k vlastním úvahám. Pracovní list si mohou vyplnit po skončení výuky, a připomenout si tak všechno, co v průběhu výuky zažili a vytvořili. Tento pracovní list je určen pro následující dvě vyučovací hodiny.

5 M
10 MIN

45 MIN

20 MIN

10 MIN

FÁZE 2: PRIORITIZACE PODTÉMÁT KE ZPRACOVÁNÍ

DOBA TRVÁNÍ:

max. 10 minut

POZNÁMKA:

Zpracovávali se ve třídě více témat, skupiny pracují paralelně.

POSTUP:

1. Lektor vyvěsí na tabuli, flipchart či zeď flipchartový papír se zpracovanými pozitivními a negativními zvoleného podtématu (fáze 5 předchozích dvou hodin k tématu č. 8).
2. Lektor rozdá každému žákovi 3 hlasovací kolečka a vyzve žáky, aby prioritizovali **podtémata** na flipchartu podobně, jako vybírali **tematický klastr** v minulých dvou hodinách. Tj. žáci mohou přidělit libovolný počet koleček libovolným nápadům.

Otázky k prioritizaci:

- Který z těchto nápadů chcete řešit nejdříve?

případně

- Který z těchto nápadů by se podle vás měl ve škole uskutečnit?

3. Zvítězí-li 2 či více **podtémat**, skupina hlasuje (např. zvedáním ruky), které bude dále rozpracováno.

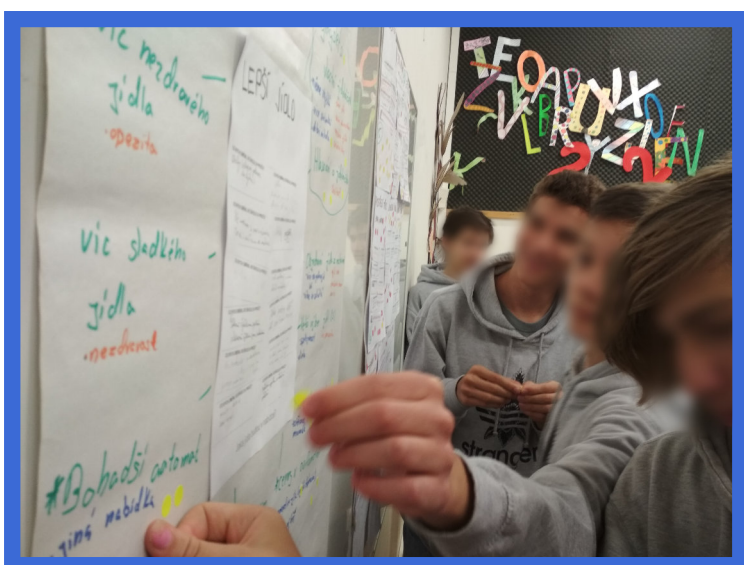

Foto: archiv MKC Praha.

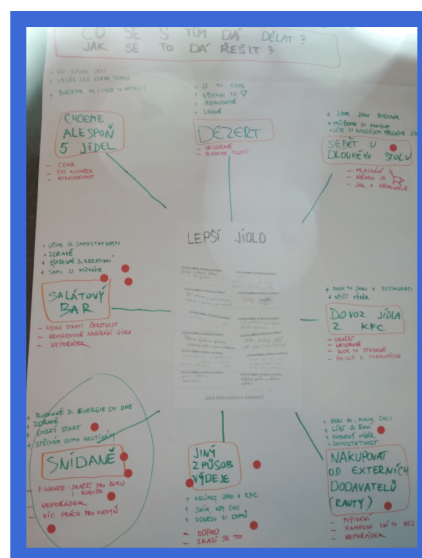

Foto: archiv MKC Praha.

5 M 10 MIN

45 MIN

20 MIN

10 MIN

FÁZE 3: BRAINSTORMING NAD VÍTĚZNÝM NÁVRHEM

DOBA TRVÁNÍ:

max. 45 minut

CÍL:

Žáci přemýšlejí o možných řešeních problému

METODA:

Myšlenková mapa, brainstorming

POSTUP:

1. Lektor (či zapisovatel) přepíše na samostatný A4 papír či vystřihne z flipchartového papíru zpracovaného v předchozí fázi (fáze 2) **podtéma** s největším počtem hlasovacích koleček.
2. A4 s vítězným **podtématem** vylepí doprostřed nového flipchartového papíru.
3. Lektor (či zapisovatel) nyní vyzve žáky, aby nahlas přemýšleli nad **podtématem**.

Otázky k přemýšlení:

- Co se s tím dá dělat?
- Co je k tomu potřeba?
- Co vás k tomu napadá?

4. Lektor či zapisovatel zachytává **nápady** (ev. klíčová slova) paprskovitě na flipchart, papír, případně nápady rozvíjí.
5. Brainstorming končí v situaci, kdy žáci již neprodukují nové **nápady**.

! DŮLEŽITÉ:

Lektor ani v této fázi nápady necenzuruje, aby nezablokoval myšlenkový „rozlet“ žáků.

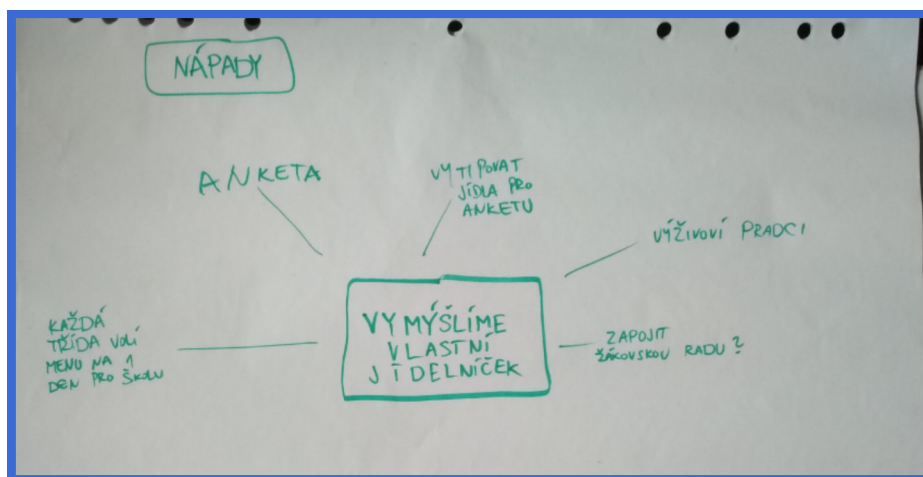

Foto: archiv MKC Praha.

FÁZE 4: FORMULACE VIZE

DOBA TRVÁNÍ:

max. 20 minut

CÍL:

Shrnout výsledky dosavadní práce do textu vize.

METODA:

Řízená diskuse

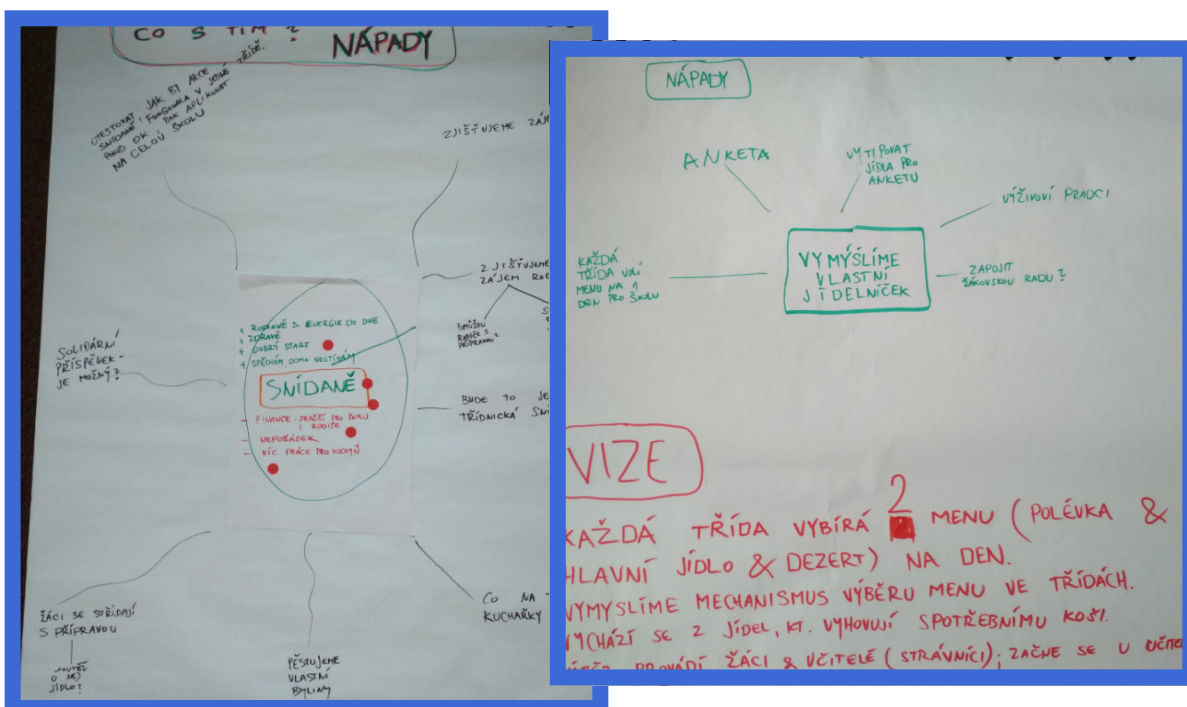
POSTUP:

1. Lektor (či zapisovatel) vysvětlí, že nyní se třída (skupina) pokusí ze zachycených **nápadů** formulovat **vizi**, jak rozvíjené téma uchopit, co s ním dále udělat. Cílem je formulovat větu či souvětí, které shrnuje společný cíl.
2. Lektor s žáky diskutuje, co je **vize**, k čemu se používá, k čemu je užitečná.

📌 DŮLEŽITÉ:

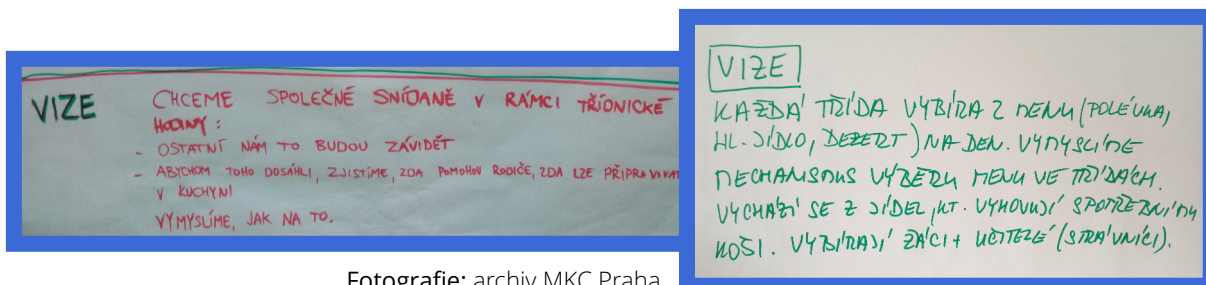
Vize popisuje vytyčený cíl, případně rámcový způsob jeho dosažení. Lektor žákům vysvětlí, že cestu či plán, jak cíle dosáhnout (dílní konkrétní kroky a rozdělení zodpovědnosti za ně), budou žáci formulovat v následujících dvou hodinách.

3. Lektor (či zapisovatel) s žáky diskutuje nad zachycenými **nápady**, případně je dále rozvíjí (připisuje je na flipchartový papír). Lektor se soustředí zejména na cílový stav, případně rámcovou představu jeho dosažení. Pro formulaci **vize** není nutné detailně promýšlet jednotlivé kroky k jeho uskutečnění.

Fotografie: archiv MKC Praha.

4. V okamžiku, kdy třída či skupina negeneruje nové **nápady** a převládá shoda nad cílem a rámcovou představou jeho dosažení, lektor se spolu s žáky pokusí zachycené **nápady** shrnout do jedné či několika málo vět. Lektor nad formulací diskutuje se třídou, dokud nad ní nepřevládne spokojenost.

Fotografie: archiv MKC Praha.

5. Posledním krokem je brainstorming nad názvem projektu. Ten by měl heslovitě vystihovat obsah **vize**.

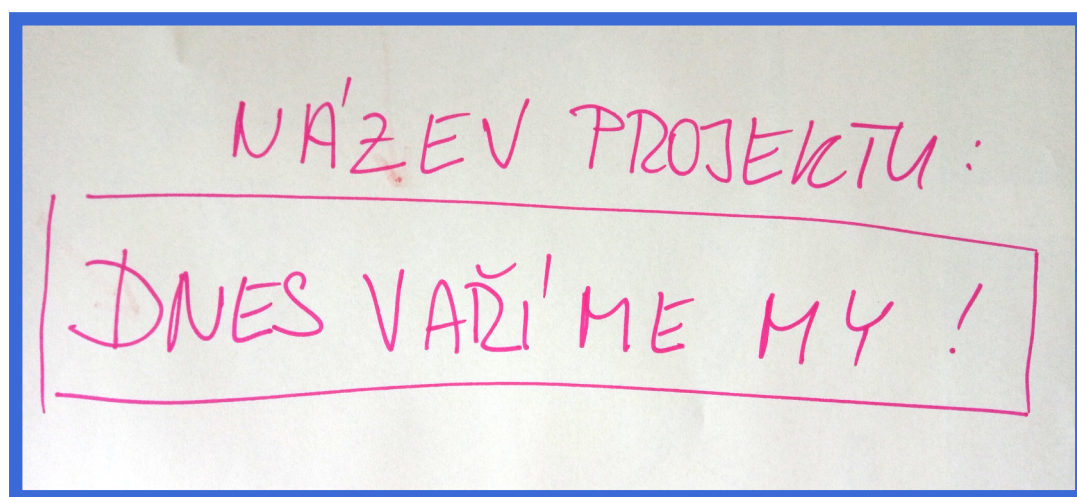

Foto: archiv MKC Praha.

📌 DŮLEŽITÉ:

Podobně jako v předchozích hodinách založených na brainstormingu je důležité, aby učitel zajistil aktivní zapojení všech žáků třídy, nikoliv pouze těch neaktivnějších. Žáky lze cíleně vyvolávat, klást jim dotazy, podněcovat je k reakcím. Opět: důležité je **nápady** žáků nebanalizovat, neshazovat – nastolit a udržet co nejotevřenější klima.

Důležitá je tvůrčí práce s **nápady**: zkoušet je navzájem kombinovat, skládat do pokud možno funkčního či realistického celku.

Diskuse probíhá, dokud nevykrytalizuje konkrétní představa, co s tématem udělat, jak ho rozvinout. Na této představě by měla být mezi žáky shoda. Ve sporných okamžicích může lektor nechat žáky o **nápadech** hlasovat. Například pokud se objeví dvě navzájem si odporující podoby řešení problému a obě mají ve třídě určité zastoupení, lektor vysvětlí, že realizovatelné je jen jedno řešení a zeptá se třídy, který návrh si ponechají a který naopak vypustí. Před hlasováním může lektor nechat zastávce obou variant, aby své **nápady** před třídou krátce představili a obhájili.

Je potřeba se vypořádat s každým žákovským argumentem – lektor (či zapisovatel) by neměl **nápady** žáků selektivně odmítat či „shazovat“ jen proto, že mu přijdou nerealistické. Pokud bude mít lektor pocit, že některý z **nápadů** je skutečně nesmyslný či zcela nerealizovatelný (např. naráží na zákonné limity), může rozpoutat ve třídě diskusi, kde nechá ve prospěch a v neprospěch **nápadu** argumentovat samotné žáky. Je pravděpodobné, že žáci si nerealizovatelnost **nápadu** sami uvědomí a začnou hledat další cesty.

POZNÁMKA:

Tato fáze může být pro lektora (či zapisovatele) facilitačně velmi náročná. Není možné předvídat, zda žáci budou schopni sami dospět ke konkrétní představě, či tuto představu bude facilitátor muset dotvářet (domýšlet) či aktivně žákům předkládat možná řešení.

Lektor či zapisovatel proto sleduje jediný cíl: poskládat žákovské **nápady** jakýmkoliv způsobem do takového celku, nad kterým se žáci shodnou do té míry, že jej budou považovat za vlastní.

TIP:

Lektor by měl žákům vysvětlit, co je vize a k čemu slouží.

CO A K ČEMU JE VIZE?

Vize je stručné shrnutí cílového stavu – jedna či několik vět – odpovídající na základní otázky:

- Čeho chceme dosáhnout?
- Proč a jak to chceme udělat?

Vize je představa požadovaného cíle v podobě popisu ideálního stavu, kterého chce třída dosáhnout. Vize je orientační bod a silný motivační prvek, který má každý před očima – pomáhá „táhnout za jeden provaz“ směrem k jejímu naplnění. Je důležité, aby se s vizí ztotožnili všichni žáci. Ztotožnění s cílem dosáhneme tím, že žáky necháme cíl vymyslet a formulovat. Bude jejich majetkem. Bez vize chybí společný zájem a žáci by nevěděli, o co vlastně usilují.

Zdroj: Management Mania: *Vize (Vision)* [online],
URL: <https://managementmania.com/cs/vize>.

Příklad vize z komerčního prostředí:

VIZE KOUPALIŠTĚ:

„Vizí koupaliště RICCO v Příboře je nabízet návštěvníkům nevšední a ojedinělé zážitky v letním areálu s křišťálovou vodou a svěží, udržovanou zelení. Umocnit celkový dojem za pomoci rozmanité letní nabídky jídel a nápojů, které vám připraví a bude nabízet usměvavý a odborně vyškolený personál.“

Zdroj: Rudolf Korčák: *Rodinná rekreace* [online],
URL: <https://www.koupaliste.cz/rodinna-rekreace>.

FÁZE 5: REFLEXE PROBĚHLÝCH DVOU HODIN

DOBA TRVÁNÍ:

max.10 minut

CÍL:

Reflektovat uplynulé dvě hodiny a připravit žáky na následující dvě hodiny.

METODA:

Diskuse

POSTUP:

1. Lektor zjišťuje, zda všichni žáci souhlasí s formulovanou vizí a jaký mají ze své práce pocit.
2. Lektor oznámí žákům, že během následujících dvou hodin budou plánovat naplnění své vize.

5 M

10 MIN

45 MIN

20 MIN

10 MIN

PRACOVNÍ LIST Č. 10: TVOŘÍME VIZI

Váš návrh na změnu, který se spolužáky a spolužačkami připravujete, už má velmi konkrétní podobu. Společně jste si dokonce vytvořili i vizi. Vzpomeneš si na ni? Jak vaše vize zní?

Kde všude může být vize potřeba? Myslíš, že nějakou vizi má třeba i ředitel vaší školy nebo vedení města, kde žiješ? Jak by jejich vize mohly znít?

Je nějaká další oblast ve tvém životě, kde by se ti hodilo mít svou vizi? Která oblast to je? Zkus svou vizi napsat.
